

МЕНЕДЖМЕНТ ЗНАНЬ ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шаров С.В.

кандидат педагогічних наук

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, Мелітополь

На сьогодні актуальними є питання підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах жорсткої конкуренції. Задля підвищення власного рейтингу серед конкурентів та прибутковості підприємства підвищують якість продукції та послуг, залучають фахівців у сфері реклами для просування результатів своєї діяльності тощо. З урахуванням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій доречним є впровадженні різноманітних автоматизованих інформаційних систем для збереження та обробки інформації про співробітників [7, с. 78] та їх діяльність на робочому місці, виробництво, економічні та бізнес процеси тощо.

Водночас, наявність активів, майна та матеріальних ресурсів не може повністю вирішити завдання підвищення конкурентоспроможності підприємства або державної установи на ринку відповідних послуг та товарів. Багато науковців наголошують на важливості якісного людського потенціалу, тих співробітників, які складають ядро інтелектуального капіталу підприємства. Врахування можливостей людського потенціалу та його ефективна реалізація може стати вирішальним чинником у конкурентній боротьбі [2, с. 58].

Сукупність досвіду, інтелектуальних здібностей, результатів розумової діяльності, кваліфікація співробітників та їх досвід складає інтелектуальний капітал підприємства. Сьогодні для розвитку та ефективного використання інтелектуального потенціалу застосовується концепція менеджменту знань, яка передбачає трансформацію потенційних можливостей людських ресурсів, зокрема результатів інтелектуальної праці, у рушійну силу розвитку підприємства [4, с. 32].

Менеджмент знань в умовах інформаційного суспільства може стати одним із головних інструментів підвищення конкурентоспроможності підприємства. До завдань менеджменту знань відноситься навчання співробітників [4, с. 33] та підвищення їх кваліфікації, мотивація та заохочення до якісної роботи [3, с. 57], підвищення інтелектуального потенціалу підприємства, створення умов для ефективної діяльності людських ресурсів, підвищення якості управлінських рішень [5, с. 59] за рахунок використання провідного досвіду професіоналів.

Слід зазначити, що підготовку фахівців здійснюють заклади вищої освіти, які формують у здобувачів вищої освіти загальні та професійні компетентності, готуючи їх до майбутньої професійної діяльності. В

наукових установах та закладах вищої освіти наукові та науково-педагогічні співробітники складають основний людський ресурс. І від якості підготовки та професіоналізму викладачів, а також мотивації здобувачів вищої освіти на отримання спеціальності залежить у подальшому їх конкурентоспроможність на ринку праці.

До структури інтелектуального капіталу закладу вищої освіти С. Ілляшенко відносить знання та досвід науково-педагогічних працівників, підтвержені відповідними дипломами та сертифікатами, технічну, наукову, навчально-методичну документацію, права на результати інтелектуальної діяльності, наукомістку продукцію, яка містить розроблені технології, продукцію, послуги наукового характеру. Крім того, до структури інтелектуального потенціалу відносяться різноманітні засоби інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема засоби зв'язку, технологічне устаткування та інформаційне програмне забезпечення [1, с. 55].

Досягнення поставлених цілей за допомогою менеджменту знань повинно відбуватися в умовах реального врахування інтелектуального потенціалу фахівців, колективності прийняття рішень, альтернативності варіантів вирішення поставлених робочих завдань [3, с. 57]. Водночас менеджмент знань повинен базуватися на використанні механізмів контролю якості та управління персоналом, маркетингових механізмів [5, с. 65], сучасних інструментів, зокрема інформаційно-комунікаційних технологій [4, с. 33]. Слід зазначити, що на сьогодні існують спеціальні програмні засоби з елементами штучного інтелекту, які отримали назву інтелектуальних інформаційних систем. Вони у першу чергу призначені для обробки знань, прогнозування ситуацій, формування високоякісних рішень в різних предметних областях з підтримкою зворотнього зв'язку з користувачем засобами природньої мови [6, с. 27].

Попри всі переваги, які дозволяє отримати менеджмент знань, науковці наголошують на певних перепонах впровадження систем управління знаннями у закладах освіти. До них слід віднести певну недовіру окремих керівників закладів вищої освіти та частини науково-педагогічних співробітників до менеджменту знань. Крім того, спостерігається певна недосконалість організаційного та технічного забезпечення процесу обміну знаннями у межах навчального закладу [3, с. 59]. З іншого боку, на економічних форумах, які були проведені останнім часом, зокрема фестиваль бізнес-ідей «Start UP Fest-2019», провідною ідеєю була фінансова підтримка людей, які могли згенерувати нові ідеї, впровадити їх у виробництво та отримати позитивний економічний ефект.

Отже, менеджмент знань є сучасною концепцією управління підприємством, зокрема закладом вищої освіти. Він передбачає використання невичерпного інтелектуального потенціалу науково-педагогічних співробітників для розбудови вищої освіти та підвищення власної конкурентоспроможності.

Список літератури

1. Ілляшенко С.М. Інноваційний розвиток: маркетинг і менеджмент знань: монографія. Суми: ТОВ «Діса плюс», 2016. 192 с.
2. Олексенко Р. І. Епоха глобалізації, її вплив на інформаційне суспільство. П'ята всеукраїнська наукова конференція «Сучасні соціально-гуманітарні дискурси». 2015. С.56–59.
3. Пастухов А. Л. Управление знаниями в образовании: международный опыт. Вестник Челябинского государственного университета. Политические науки. 2012. №12(266). С. 56–59.
4. Полянська А. С. Менеджмент знань у вітчизняній практиці. Технологический аудит и резервы производства. 2013. №6(6). С. 32–34.
5. Степанов В. Ю. Менеджмент знань як аспект управлінської діяльності в інформаційному суспільстві. Вісник Харківської державної академії культури. 2010. №29. С. 58–65.
6. Шаров С.В. Лубко Д.В., Осадчий В.В. Інтелектуальні інформаційні системи: навч. посіб. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 144 с.
7. Sharov S., Sushko E. Розробка інформаційної системи для аналізу діяльності співробітників компанії. Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology. 2017. Т.5. №3. С. 73–83.

ВИЩА ОСВІТА, ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Якименко С. В.

доцент, Дніпровська академія неперервної освіти

Мета освіти сьогодні – це підготовка фахівців, здатних конкурувати на світовому ринку. Акцент все більше робиться на якості освіти, універсальності підготовки випускника та його адаптованості до світових тенденцій розвитку та запитів суспільства, на особистісну орієнтованість навчального процесу, його інформатизацію, визначальну важливість освіти у забезпеченні сталого людського розвитку. Необхідність цих процесів диктується Європейською орієнтацією України загалом та входженням України у Європейське освітнє і наукове товариство [1].

Формування особистості людини триває все життя, втім період навчання у вищій школі відіграє особливу роль у цьому процесі. Саме в цей час у студента закладаються основи тих якостей спеціаліста, з якими він ввійде в нову для нього атмосферу діяльності, де відбуватиметься його подальший розвиток як особистості.

Вища освіта, безумовно, є основою розвитку суспільства. Велика роль у розвитку вищої освіти належить її державному регулюванню. Основним завданням державного регулювання на ринковому просторі послуг освіти є створення необхідних умов задля діяльності закладів вищої освіти, які саме й надають послуги освіти. Багато хто з експертів галузі управління та освіти,